

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **S. P.**, bývajúceho v Š., Č., zastúpeného JUDr. K. P., advokátom, so sídlom v P., proti odporkyni **A. B.**, bývajúcej v L., **o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 4 C 109/2007, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 7. októbra 2008, sp.zn. 17 Co 120/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 27. marca 2008, č.k. 4 C 109/2007-31 zastavil konanie v časti o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, týkajúceho sa huteľných vecí a to 3 ks mixérov, 2 ks súprav riadu, 2 ks prikrývok, 4 ks obliečok na prikrývky, 6 ks plachiet, 30 ks uterákov a osušiek, 3 ks príborov, kuchynských hodín, čajovej súpravy, 3 ks kávových súprav, záclony a deky. Vo zvyšku návrh zamietol. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v priebehu prvostupňového konania navrhovateľ vzal svoj návrh späť, týkajúci sa huteľných vecí, ktoré predstavovali svadobné dary, pretože ohľadne týchto vecí účastníci konania uzavreli dohodu, týkajúcu sa ich vzájomného vypořádania. Z dôvodu späťvzatia návrhu ohľadom huteľných vecí, súd prvého stupňa konanie v tejto časti zastavil. Konštatoval, že počas prvostupňového konania nezistil ďalší majetok, ani iné finančné prostriedky, ktoré by mohli byť považované za bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

a mohli by byť predmetom vyporiadania podľa § 150 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na svadobnej hostine bola vybraná od svadobných hostí finančná hotovosť viac ako 40 000 Sk, avšak táto bola za trvania manželstva spotrebovaná, pričom prvostupňový súd nezistil, že túto hotovosť spotrebovala výlučne odporkyňa pre svoje osobné potreby alebo pre svoj osobný majetok. Ohľadom finančnej hotovosti 35 000 Sk, ktorú odovzdala matka navrhovateľa navrhovateľovi pred uzavretím manželstva, z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že tieto peniaze ako výlučný majetok jedného z manželov neboli použité a vynaložené na spoločný majetok bývalých manželov alebo na majetok patriaci výlučne odporkyňi. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. za použitia § 151 ods. 1, 2 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie navrhovateľa (navrhovateľ napadol rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti) rozsudkom zo 7. októbra 2008, sp.zn. 17 Co 120/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil (§ 219 O.s.p.). Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V zhode so zistením súdu prvého stupňa uviedol, že pre vyhoviecie návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželom a to takým spôsobom, že odporkyňi by bolo uložené vyplatiť navrhovateľovi jeho podiel v $\frac{1}{2}$ zo sumy 40 000 Sk by bolo nevyhnutné, aby navrhovateľ preukázal, že finančné prostriedky existovali v takejto výške v čase zániku manželstva, prípadne, že za trvania manželstva ich odporkyňa vynaložila na svoj vlastný majetok alebo spotrebovala sama v rozpore s účelom bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Takýto dôkaz nebol zo strany navrhovateľa v súlade s ustanovením § 120 ods. 1 O.s.p. navrhnutý. Navrhovateľ ani neposkytol súdu tvrdenie o takejto skutočnosti. Súd prvého stupňa preto dôvodne považoval za opodstatnenú obranu odporkyne o tom, že finančné prostriedky boli spotrebované účastníkmi za trvania manželstva. Správne prvostupňový súd prihliadol na celkové majetkové osobné, zárobkové a majetkové pomery účastníkov, ktorí boli nemajetní, bývajúci s maloletým dieťaťom v domácnosti rodičov odporkyne, pričom odporkyňa nemala žiadny príjem a navrhovateľ len čiastočný. Ohľadne sumy 35 000 Sk, ktorá mala patriť do výlučného vlastníctva navrhovateľa pri uzavretí manželstva konštatoval, že v konaní pred súdom prvého stupňa vyplývalo z výpovedí svedkov, že pred uzavretím manželstva navrhovateľovi bola zo strany jeho matky odovzdaná určitá finančná hotovosť, pričom ohľadne výšky boli rozdiely vo svedeckých výpovediach. Žiadnym spôsobom však nebolo preukázané, ako v prvostupňovom, tak ani v odvolacom konaní, že by tieto prostriedky odovzdal navrhovateľ odporkyňi a najmä, že by rozmnožili jej majetkovú sféru. Neboli preto splnené podmienky

pre uloženie povinnosti odporkyňi vyplatiť takéto finančné prostriedky ani titulom bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Nesúhlasil s rozhodnutím súdu a namietal nesprávne hodnotenie dôkazov a z toho vyplývajúce nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým i odvolacím súdom. Uviedol, že výpovede svedkov jednoznačne potvrdzujú jeho tvrdenia o preukázaní finančných prostriedkov, ktoré obdržal od svojej matky (rodičov) pred uzavretím manželstva s odporkyňou. V tejto súvislosti namietal aj nesprávnu protokoláciu výpovede svedkyne M. P. do zápisnice o pojednávaní prvostupňovým súdom, ktorá v tom období ešte nebola jeho švagrinou a „videla na vlastné oči, ako peniaze 35 000 Kč a 40 000 Kč vybraných na svadbe, odporkyňa s matkou prepočítali, bez jeho prítomnosti, aby nevedel o akú čiastku išlo“. Odovzdanie týchto finančných prostriedkov môžu potvrdiť svedkovia, ktorí boli prítomní ako hostia na svadbe. Rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli nesprávne vyhodnotené.

Odporkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Navrhovateľ dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval, teda ani nemohol vysloviť svoj právny názor, od ktorého by sa odvolací súd odchýlil (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd prípustnosť dovolania nevyšlovil (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 O.s.p. procesne prípustné.

Vzhľadom k zákonnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Uvedené ustanovenie nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Navrhovateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237

písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecnými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou navrhovateľovi realizáciu jeho procesných práv.

So zreteľom na navrhovateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd tiež zamerlal aj na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci konala a rozhodovala zaujatá sudkyňa.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 15a ods. 1 O.s.p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť. Podľa § 15a ods. 3 O.s.p. v námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne, v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Podľa § 15a ods. 5 O.s.p. ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada, v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Dovolací súd poznamenáva, že navrhovateľ zaujatosť sudkyne Mgr. K. K. voči jeho osobe uplatnil až v dovolaní, ktorú však bližšie nezdôvodnil. Z obsahu dovolania je zrejmé, že navrhovateľ zaujatosť sudkyne vyvodzuje iba z jej procesného postupu v konaní. Opakovane preto treba uviesť, že ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci (§ 14 ods. 3 O.s.p.), súd na námietku zaujatosti vôbec neprihliada a v takom prípade sa vec nadriadenému súdu ani nepredkladá. Argumentácia navrhovateľa, že v danej veci konala a rozhodovala zaujatá sudkyňa, je preto neopodstatnená.

Dovolateľ tiež namieta, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. V zmysle § 132 O.s.p. súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý

dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá. Nesprávne hodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné [§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.].

Dovolanie je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci [§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.] prvostupňovým i odvolacím súdom. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo o sebe ale prípustnosť dovolania taktiež nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie nie je v prejednávanej veci procesne prípustné, preto ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní nebol navrhovateľ úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo odporkyni (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková